

KRISTÍNA BALUCHOVÁ

OD
TATIER
K
DUBAJU

STRHUJÚCI PRÍBEH O LÁSKE A ZLOČINE

© Kristína Baluchová, 2021
© PLUTOŠOP s.r.o., Bratislava, 2021
www.kristinabaluchova.sk
Obálka : Kristína Mazáková
Design a grafická úprava : Kristína Mazáková
Jazyková úprava: Martina Nováková
2.vydanie

ISBN:

978-80-99984-09-8 (pdf)

978-80-99984-10-4 (epub)

978-80-99984-11-1 (mobi)

Všetky práva vyhradené.

Kristína Baluchová
od Tatier k Dubaju

Tak krátko trvá láska a tak dlhé je zabúdanie.

(Pablo Neruda: Dnes môžem písať najsmutnejšie verše noci)

Otvoril dvere asi po treťom zazvonení. Stál tam v rifliach a svetri, na čele mal trochu zaschnutej krvi.

„Môžem ísť dnu?“ opýtala som sa, no on mlčal. „Prišla som za tebou,“ dodala som, lebo sa mi zdalo, že je nejaký zvláštny. Akoby priveľmi unavený.

„Dnes nie, nie je vhodný čas,“ odvetil pomaly, akoby ho bolelo vyrieť každé to slovo. Zatvoril dvere.

To bolo poslednýkrát, čo sme sa videli.

Ahoj, tati.

Nepíšem Ti kostrbatým písmom.

Nepíšem Ti so strachom, čo si o tomto liste pomyslíš. Vôbec sa mi netrasú ruky. Ani by si nemal šancu to zbadat', ak by som sa náhodou zachvela, lebo nepíšem perom: ľavou rukou sa ťarbavo pohybujem po displeji telefónu, pravou nedokážem ani pohnúť.

O tom, čo sa deje, nemáš ani páru, lebo už si preč tak dlho, až je náročné to vôbec porátať.

Už toľko rokov tu pre mňa nie si. Dúfala som, že môj príbeh sa – na rozdiel od Tvojho – skončí happyendom. Skutočne? Skutočné je len konštatovanie, že už sa Ťa nebojím. Už sa neobávam ničoho. Strácam pud sebazáchovy alebo naozaj umieram. No tak, ako ma nevydesil Tvoj odchod, tak ma nemáa ani vlastná smrť.

Jednotka intenzívnej starostlivosti v Al Zahra Hospital v Dubaji má dobrú reputáciu. Moja izba je odhlučnená od nikdy neutíchajúcej premávky na šesťprúdovej Sheikh Zayed Road, dopravnej tepny tohto mesta a ja vďaka tomu počujem svoj vlastný dych. Skracuje sa, čo neveští nič dobré. Viem to, lebo som sa – rovnako ako Ty – stala lekárkou. Nebudem Ti však o svojom živote rozprávať, lebo na to nemáš nárok. Jediné, čo by si mal vedieť, je to, že si sa mýlil: srdce bolí.

Takotsubo potvrdzuje, že si nemal pravdu.

Opäť raz.

S úctou alebo vlastne bez úcty,

Eva

November 2017

Ani v noci neklesla teplota vzduchu pod tridsať stupňov. Dubajský život na chvíľu ustal; boli dve hodiny ráno a väčšina obyvateľov SKAI, Golf či Canal tower mala vo svojich predražených apartmánach zhasnuté svetlá.

Bonifac Fleck, chlapík so smiešnym menom a rovnako atypickým výzorom, sa niekoľkýkrát márnivo rozhodol na koženom kresle recepcie apartmánového komplexu. Pracoval ako nočný strážnik, z rodnej Kene odišiel za prácou už pred troma rokmi.

Bol spokojný. Zarobil síce málo, ale spoločnosť, ktorá mu vybavila vízum aj letenky, mu zabezpečila aj ubytovanie. To bolo síce od štvrte The Greens, v ktorej mu našli miesto, vzdialené skoro hodinu cesty autobusom, ale nestrhávali mu za to z platu horibilnú čiastku. Každý rok si takto ušetril temer dve tisíc dolárov, z ktorých väčšinu posielal svojej žene a rodine; snažil sa v jeden deň voľna, ktorý do týždňa mával, veľa nemíňať. Predsa len, život v Dubaji bol čoraz drahší.

Svojej usilovnosti a obrovským, silným rukám vďačil za to, že mu mnohokrát niektorí z rezidentov nechali prepitné, ak im pomohol s nákupom či batožinou. Tak to bolo aj dnes podvečer, tá sympatická, mladá pani by sama ten kufrisko asi ani neodvliekla... No možno to bol práve pohľad na ňu a jej dcérku, ktorý ho akosi rozľúťostil a v myšlienkach sa zas a znovu vracal k svojej dcére, ktorú uvidí až na budúci rok. Nie, nechcel sa sťažovať... bol rád, že tú prácu v Dubaji dostal, inak by sedel v Mombase a díval by sa na to,

ako každý mesiac jeho rodina z jeho zárobku nedokáže vyžiť. No bol predsa len človek, aj jeho premkla túžba po dotyku vlastného dieťaťa.

Keď bolo v budove ticho, snažil sa na chvíľu si posediačky zdriemnuť. Len na chvíľu zatvoriť oči, aj to často v boji s únavou pomohlo. Dnes to však nešlo. Nedarilo sa mu nemyslieť. Rozhodol sa preto ísť na krátku prechádzku po vnútrobloku, bude to určite príjemnejšie než sa vrtieť na stoličke a zabíjať čas.

Mestská časť The Greens bola pre expatriotov jednou z najobľúbenejších štvrtí Dubaja. Štyri jazierka, okolo ktorých boli vydláždené chodníčky, boli doplnené udržiavaným trávnikom, palmami, stromami Frangipani a farebnými krami. V ich blízkosti sa ponúkali reštaurácie, supermarkety a pár kaviarní. Neďaleká zastávka metra nebola až taká dôležitá, keďže väčšina miestnych chodila do práce autom; ľahký výjazd na diaľnicu Sheikh Zayed Road oboma smermi bol v meste s hustnoucou dopravou veľkou výhodou. Asi aj preto hodnotilo mnoho cudzincov prenájom bytu v tejto lokalite ako dobrý výber. Niekoľko vysokých temer 40-poschodových budov dopĺňali aj menšie bytové komplexy pieskovej farby, postavené pred viac ako desiatimi rokmi. To z nich robilo „staré Green-sy“. V Dubaji totiž čas plynul trochu inak.

Práve v starých Greensoch bol umiestnený aj apartmánový dom SKAI, kde Fleck pracoval. Komplexy bytov mali spoločný vnútroblok, v ktorom mohli obyvatelia využívať dva bazény, fitnescentrum či basketbalové ihrisko. To z boku dopĺňalo detské ihrisko, pieskovisko a pár šmýkačiek. Všade bolo nasadených množstvo kvetov, najmä púštna ruža a tiež vysoké stromy s červenými kvetmi, pôvodom odniekiaľ z Indie. Cez deň skrášľovali prostredie len vizuálne. V noci a skoro ráno však bolo všade cítiť ich exotickú vôňu. Práve nad tým sa Bonifác zamýšľal, či cez deň bráni vôni smog.

Alebo je to tou vlhkosťou vzduchu? hútal, keď si pretrel vreckov-

kou čelo. Práve, keď si ju chcel zastrčiť do vrečka svojej modro-bielej strohej uniformy, spozornel. Od detského bazénika ho delilo ešte dobrých päť metrov, ale bolo zjavné, že hladinu vody niečo pokrýva.

Mesiac a slabé osvetlenie lampy vytváralo na povrchu bazénika odlesk, ktorý mal však uprostred diery. Fleck náhlivými krokmi podišiel k bielej kovovej bránke s bezpečnostným zámkom. Rýchlo ju odomkol a priblížil sa k bazéniku.

Neovládol sa, z hrdla mu vyletel akýsi čudný vzlyk. Hlavou mu začal lomcovať zmätok, dych sa mu neprimerane zrýchlil. Keď si uvedomil, o čo ide, jeho veľké telo sa muselo oprieť o ležadlo vedľa bazéna.

Vo vode sa vznášala akási postava.

Nieкто sa utopil.

„Dobre, Bonifac, môžete ísť domov,“ povedal službukonajúci policajt Hussain Al Mahdy strážnikovi.

„Nemôžem, odvoz máme až o siedmej ráno,“ odvetil spomalene.

„A okrem toho, nemal by kto za mňa strážiť,“ dodal. Nervózne si upravoval kravatu, ktorej uzol si najprv povolil, no potom akoby si to rozmyslel.

Vrátnikov a strážnikov zamestnávateľ hromadne zväžal autobusom po 12-hodinových službách ráno a večer. Aj keby chcel, nemal by sa ako na ubytovňu dopraviť.

„V poriadku,“ zamrmlal duchom neprítomný policajt. Obrátil svoju pozornosť na kolegu, a krátko si v arabčine vymenili niekoľko postrehov. S takýmto niečím sa už dávno nestretli. Nikdy nestretli, aby bol presný. Na jednej strane prípad vzbudil jeho profesionálnu zvedavosť, na druhej strane vedel, aké komplikované bude samotné vyšetrenie. Nik nesmie zabúdať na nepísané pravidlá; Dubaj sa prezentuje ako mesto viac než bezpečné, žije v ňom veľa cudzincov rôznych národností či vierovyznania a je dôležité, aby sa verejná mienka o spoločnom mierumilovnom spolunažívaní ničím a nikým nenarúšala. Nie, nie je to klišé. Takéto úmrtie treba určite utuľať, v žiadnom prípade informácie nemôžu preniknúť na verejnosť či nedajbože do médií.

Nepochyboval, že išlo o vraždu. Prečo detský bazénik...? Ten niekto, kto chlapíka utopil, si ho nevybral náhodou. Bolo to ako z dákej avantgardnej fotografie. Šokujúci pohľad vytváralo práve pár farebných loptičiek a hračiek plávajúcich okolo tela. Policajt sa snažil prísť na to, čo by mal znamenať tento odkaz.

„Čo asi hľadá 50-ročný chlapík v obleku v detskom bazéne, tvárou nadol?“ opýtal sa akoby sarkasticky druhý policajt pár minút po príchode.

Hussain na neho zazrel a po arabsky ho zahriakol. Prioritou bolo teraz všetko uhladiť, nie trepať očividné nezmysly a stáť so založenými rukami. Inštruoval ďalšieho kolegu, aby zhotovil fotografie a poponáhľal technika. Chcel dať čo najskôr odviezť telo a miesto činu dostať do pôvodného stavu. Aj keď predstava, že sa v bazéniku budú dnes kúpať nejaké deti, sa mu hnusila... Nechcel vedieť, ako naloží správa bytov s dezinfekciou.

Bolo už päť hodín ráno. Vrátnik povedal, že telo našiel približne o druhej ráno. Desať minút sa spamätával, potom trasľavou rukou vytočil 999 a zhrnul informácie o tom, čo vidí. Hussain mal asi šťastie, že v telefonickej centrále slúžil niektorý zo šikovnejších zamestnancov, keďže ho dosť skoro upovedomili. Nevedel si predstaviť, čo by sa dialo, keby tam poslali normálnu hliadku. Plus – čím menej ľudí, tým lepšie. Jazyk kosti nemá, ale vie ich lámať... Nepotreboval tu okolo toho zbytočnú vravu a chybné úsudky. Nie sme v nejakej telenovele, aby to hádzali na chudáka strážnika, pomyslel si hneď, keď prišiel a spozoroval kolegov spýtavý pohľad. Často sám uvažoval nad tým, či tie priepastné rozdiely ľudí nedráždia... Keď za prítomnosti patológa vytiahli telo z vody, na prvý pohľad bolo zrejmé, že ide o chlapíka „za vodou“. Ako absurdne to len znie? Päťdesiatnik, možno miešanec. Upravený vzhľad. Drahý oblek napriek totálnemu premočeniu pôsobil luxusne, na pravej ruke mal hodinky Patek Philippe.

„Patek Philippe,“ zopakoval zbytočne nahlas patológ, hneď po tom, čo dodal, že výsledok pitvy pošle čo najskôr, aj keď na prvý pohľad nevidno cudzie zavinenie. „Ale, keby som sa ja sám chcel utopiť, vybral by som si radšej more...“, dodal ešte miesto pozdravu a spolu s mŕtvolou a troma poskokmi sa pobral k východu z vnútrobloku.

Hussain tú značku hodínok poznal, nemohol by si ich kúpiť ani za ročný plat. To mu však teraz bolo jedno. Jeho myseľ zamestnávalo niečo úplne iné; na tom, ako našli obeť, bolo čosi veľmi zvláštne. Utopiť sa dá aj v lyžičke vody, napadlo mu ako prvé.

Keď sa Hussain Al Mahdy vrátil zo štvrťi The Greens do svojej kancelárie na opačnom konci mesta, zamyslene sa zadíval von oknom. To bolo samozrejme bezpečne zatvorené, dýchatelnosť vzduchu umožňovala predsa klimatizácia. Napriek tomu to bol akýsi Hussainov rituál, postávať pri tom okne a dívať sa na rušné cesty v blízkosti zastávky metra Burjuman. Zhlukovalo sa okolo nej množstvo večne zaprášených ulíc, spájajúcich „starý“ a „nový“ Dubaj.

Ako veľmi záleží na tom, kde sa človek narodí, pomyslel si Hussain. Nie, nemyslel v prvom rade na mŕtveho, ktorého telo sa ešte pred chvíľou vznášalo na hladine bazénika. Napadlo mu to práve kvôli ceste naprieč mestom. Bolo zrejmé, v ktorých častiach bývajú majetnejší cudzinci a v ktorých sa naopak uskromňujú rodiny s menším rozpočtom. Topmanažér zarábala päťdesiatisíc dirhamov mesačne a viac, filipínska predavačka za 12-hodinové služby ani nie desatinu jeho príjmu. Hussain bol so svojou prácou spokojný. Nevadilo mu, že sám býva v jednej zo starších štvrtí Dubaja, voči tomu bol už dávno ľahostajný. Aj voči špinavším uličkám a vyššej koncentrácii indických bistier a malých potravín v okolí. Rozhovor s Bonifácom Fleckom a ostatnými správcami budovy mu však pripomenul akési „triedne rozdiely“ medzi nájomníkmi a ich personálom. To však nemenilo nič na fakte, že The Greens tvorili v Dubaji skutočne príjemnú oázu.

Tak sa na to pozrime, pohol sa Hussain od okna a automaticky zapol svoj počítač. Zoskenoval ID kartu obeti, ktorú vybral z peňaženky a stlačil tlačidlo „tlač“. Nerád čítal z monitoru počítača, už vôbec nie vtedy, keď sa chcel sústrediť. Na papieri si mohol pod-

čiarknuť všetko dôležité, či slová, ktoré významne nepôsobili, no intuícia mu napovedala, že sa s nimi ešte možno stretne.

Khalid Simon Ghurair. 45 rokov, emirátska i anglická národnosť. Matka pôvodom z Anglicka, otec – Emirátčan – z Rás al-Chajmá, umrel pred desiatimi rokmi. Aspoň, že nie Žid, pomyslel si Hussain na jeden z posledných prípadov, pretože komplikovanejšie to už byť nemohlo. Trvalo prebýval v Spojených Arabských Emirátoch ako dieťa, potom opäť od roku 2007, jeden záznam z dopravnej nehody a jeden z podozrenia z konzumovania alkoholu za volantom. Opakovaný test prehešok nepotvrdil, prečo to však ostalo v Ghurairovom zázname, Hussain radšej nekomentoval. Ghurair bol obchodným partnerom konzultačnej spoločnosti Ghurair & Haagen, špecializujúcej sa na finančné poradenstvo. To vysvetľuje tie hodinky, uškrnul sa Hussain, no vedel, že to nebude o plati z finančného poradenstva. Keďže bol „miestny“, biedu netrel. Záznam o tomto chlapíkovi bol však pomerne stručný, okrem obligátnych informácií o funkciách v tom či onom predstavenstve tej či onej firmy a podieloch v dvoch ďalších spoločnostiach (transport a ďalšie poradenstvo) v databáze krajiny, vrátane odtlačkov prstov, tam Hussain nenašiel nič zaujímavé. Manželka Patricia Ghurair a ešte jedna závislá osoba – desaťročná dcéra Maryam. Tie Hussain v obytnom komplexe nezastihol, lebo – a tu sa to začalo trochu zamotávať – v apartmáne žil sám. Teda, nie celkom. Pravdepodobne sa tu zdržiavala nejaká žena, ale určite tam nebývalo dieťa. Al Mahdymu niečo našepkávalo, že tam býval s niekým iným než manželkou... Okrem apartmánu vlastnil malú vilku v štvrti Jumeirah. Prečo nebýval tam? Na „lokálca“ dosť nezvyklé, že by uprednostnil menší apartmán v Greensoch pred vilou pri mori. Zavolať kolegom do centrály s odkazom, aby rodinu, prebývajúcú v Londýne, okamžite kontaktovali. Hussain začal uvažovať nad tým, kedy sa do Ghurairovho apartmánu bude môcť vrátiť. Technikom sa síce motal pod nohami hneď po obhliadke tela, ale chcel

sa poprehrabovať v pracovni a trochu si tam „posedieť“. Viac sa tam poobzerať a neskôr navštíviť tú vilu. Nahlas si vzdychol, vybral sa do kuchynky po ďalšiu šálku kávy. Nevadilo mu, že nepríjemnú povinnosť oznámiť smrť príbuzným aspoň na tentokrát odložil.

Znova a znova som sa prehrabávala vo svojom denníku. „Nemôže to byť patetickejšie...“ hodnotila som odchod z rodného mesta spred piatich rokov. Únik prezlečený za ekonomickú migráciu. Sťažoval ho podľa zápiskov západ slnka a pozícia cestujúceho autobusom Slovak lines, sediaceho pri okne. Tak pravil denník. Čert to ber. Dnešný voľný deň som mohla tráviť inde než v bludnom kruhu dávnych spomienok na to, čo bolo a najmä čo nebolo. Sen predošlej noci s mojím otcom v hlavnej roli ma však poriadne rozhodil. Mohla za to tvár chlapíka v Al Barsha parku? Prílišná podobnosť? Moja paranoja, že ma dostihla minulosť? Do kelu, som predsa päť tisíc kilometrov ďaleko od Bratislavy. Čo mi to len chodí po rozume?

Opúšťať autobusovú stanicu Mlynské Nivy ma vždy tešilo. Išlo o ponuré miesto, plné ohorkov, výparov z treťotriednych fast-foodových stánkov a nadávok premúdrejších šoférov. Vodiči rakúskych liniek oproti nim vyzerali akoby z iného sveta: pivné bruchá im zakrývali slušné uniformy. Nepostávali na obrubníkoch, nefajčili jednu od druhej a neprekrikovali sa svojím hundraním či lacnými vtipmi, smerujúcimi z nástupišťa k nástupištiu. Zväčša som na to prvé, s číslom desať, chodievala tesne pred odchodom, aby som nemusela byť svedkom tejto pofidérnej atmosféry. Stanica bola od môjho bytu vzdialená len pár minút chôdze, odlety British Airways z Viedne do Londýna som mala presne vypočítané. Tak či onak, ich počet sa pomaly redukoval. Vracala som sa domov čím ďalej tým zriedkavejšie. Tých sedem rokov strávených prevažne na britských ostrovoch vládol v mojom živote dosť veľký zmätok,

jedna vec sa však paradoxne vyjasnila: poznanie, že sa doma cítim čím ďalej, tým cudzejšie, bolo akýmsi príjemným oslobodením. Slnko klesalo nižšie a nižšie. Nechali sme za sebou Prievozskú ulicu, po ktorej ma párkrát niekto viezol domov. Po tme, v noci. Na to, aby som strávila ďalšiu z prázdnych nocí v byte, kde som dnes už nenechávala ani zubnú kefku. Je koniec.

„Most bude vždy symbolikou,“ smutno sa v duchu usmievam pri spomienke na slová doktora Fabiána, od ktorého som utížila dobrú známku z psychoterapie. Akoby pred sto rokmi. Aj on býva v tomto meste, v meste, ktoré križuje jedna z najkrajších riek na svete. Dívam sa na ňu čelom opretým o chladné sklo, Dunaj sa trblieta a plynie. A mňa ovláda melanchólia.

Z Prístavného mosta som vtedy – ako aj mnohokrát predtým – sledovala pár žeriavov so sklonenými hlavami. Ani jeden z nich sa nenaravnal, nevzpriamil mojim smerom, nezamával mi. Každý sa hrabal vo svojom piesočku. Všetkým bolo jedno, že odchádzam, aj keď na dlhšie než kedykoľvek predtým. Pamätám si, že sa mi v pravom oku dokonca zaleskla slza. Bolo to ambivalentné, no autentické: opúšťala som rodné mesto, asi navždy, no nikdy som sa necítila lepšie.

Presuniem sa k malému stolíku v mojom apartmáne v Al Ansari Building. Je na ňom dedova fotka s panorámou tatranských štítov. Akokoľvek strácam pocit príslušnosti k mojej vlasti, Tatry mi chýbajú. Možno len tie letá? Mladé letá, strávené u deda na prázdninách? Bola som bratislavským deckom, exotom, ktorého nebolo treba aklimatizovať: lebo tu bol dedo. Jediný normálny človek v našej rodine. Múdry muž. Poznal každý kvet, strom a aj šuchot za tým každým stromom. Človek, čo miloval prírodu a mňa po svojom boku. Trochu mlkve, ale nadmieru zvedavé malé dievča, čo si teraz žije v púšti a kopce vída akurát tak v tom fotorámčeku. Vykuknem von. Vďaka umiestneniu môjho apartmánu na jedenástom poschodí dovidím až na známy hotel Burdž Al-Arab a začnem